

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «АГРОКОМПЛЕКС ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF AGROKOMPLEKS v. UKRAINE)**

(Заява № 23465/03)

РІШЕННЯ

(Справедлива сатисфакція)

СТРАСБУРГ

25 липня 2013 року

ОСТАТОЧНЕ

09/12/2013

*Це рішення стало остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.
Воно може підлягати редакційним виправленням.*

У справі «Агрокомплекс проти України»

Європейський суд з прав людини (П'ята секція), засідаючи палатою,
до складу якої увійшли:

Марк Віллігер (*Mark Villiger*), Голова,
Ангеліка Нуссбергер (*Angelika Nußberger*),
Боштьян М. Зупанчіч (*Boštjan M. Zupančič*),
Енн Пауер-Форд (*Ann Power-Forde*),
Ганна Юдківська (*Ganna Yudkivska*),
Хелена Єдерблом (*Helena Jäderblom*),
Алеш Пейхал (*Aleš Pejchal*), судді,

та Клаудія Вестердік (*Claudia Westerdiek*), Секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 2 липня 2013 року
постановляє таке рішення, що було ухвалене цього дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа була розпочата за заявою (№ 23465/03), яку 23 червня 2003 року подало до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) ПРАТ «НВО «Агрокомплекс» (далі – підприємство-заявник).

2. Підприємство-заявника представляли у різний час французька компанія «Cabinet Lucas-Delvolve», українська юридична компанія «Салком» та французька юридична компанія «Trillat and Associés». На останніх етапах провадження Уряд України (далі – Уряд) представляв його Уповноважений, пан Н. Кульчицький.

3. Рішенням від 6 жовтня 2011 року (далі – основне рішення) Суд встановив кілька порушень статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу щодо провадження у справі про банкрутство, ініційованого підприємством-заявником стосовно державного нафтопереробного заводу «ЛиНОС». Суд постановив, що національні суди, що розглядали справу, не можна вважати незалежними або безсторонніми з огляду на кричуще втручання вищих органів державної влади у хід провадження. Він також постановив, що принцип юридичної визначеності, закріплений у статті 6 Конвенції, було порушено скасуванням остаточної судової ухвали від 2 липня 1998 року, якою визначалася сума заборгованості заводу «ЛиНОС» перед підприємством-заявником. Крім того, тривалість провадження у справі про банкрутство, про яку йдеться, була визнана надмірною. Насамкінець, Суд встановив порушення статті 1 Першого протоколу у зв'язку з вищезазначеними питаннями, оскільки провадження, про яке

йдеться, мало безпосередній вплив на майнові інтереси підприємства-заявника.

4. Оскільки питання застосування статті 41 Конвенції не було готове для вирішення, Суд відклав його розгляд та запропонував Уряду та підприємству-заявнику надати протягом трьох місяців з дати, коли рішення набуло статусу остаточного, свої письмові зауваження з цього питання та, зокрема, повідомити Суд про будь-яку угоду, якої вони могли досягти (див. основне рішення, п. 178 та пункт 7 резолютивної частини).

5. 8 березня 2012 року колегія у складі п'яти суддів Великої Палати відхилила клопотання Уряду щодо передачі справи на розгляд Великої Палати. Тому рішення набуло статусу остаточного.

6. Строк, відведений для досягнення сторонами угоди, сплинув без укладення такої угоди. Підприємство-заявник та Уряд подали зауваження щодо застосування статті 41 конвенції.

ФАКТИ

I. ОБСТАВНИИ СПРАВИ

7. Підприємство-заявник є підприємством приватної форми власності, зареєстрованим в Україні. Воно належить до групи кількох підприємств (відомої як «Група «Агрокомплекс»»), господарська діяльність яких охоплює виробництво продуктів харчування, різноманітного пакування та виробів із пластмаси, друк, оптові продажі продуктів харчування та напоїв і тютюнових виробів, а також інші види оптової торгівлі. На час подій підприємство-заявник вело справи з підприємствами Російської Федерації, включаючи обмін сировини для продуктів харчування з України на сиру нафту з Російської Федерації та подальший продаж готових продуктів нафтопереробки.

A. Події та документи, що передували ухваленню основного рішення

8. У 1991-1993 роках підприємство-заявник поставило 375 000 тонн сирової нафти для переробки на завод «ЛиНОС» (на той час – Лисичанський НПЗ), найбільше нафтопереробне підприємство в Україні, 67,41% акцій якого належали державі. Назад воно отримало лише невелику частину нафтопродуктів із тих, які мало отримати.

9. Рішеннями від 18 листопада 1994 року, 5 квітня 1995 року, 19 липня 1996 року та 3 березня 1997 року національні арбітражні суди

задовольняли позовні вимоги підприємства-заявника до НПЗ (детальний виклад цих рішень наведено у пп. 11, 13, 15 та 18 основного рішення).

10. 9 серпня 1996 року було розпочато провадження у справі про банкрутство заводу «ЛиНОС».

11. 20 серпня 1997 року підприємство-заявник підписало із заводом «ЛиНОС» угоду щодо сплати останнім заборгованості, що виникла через невиконання його договірних зобов'язань перед підприємством-заявником, як це було встановлено у кількох судових рішеннях. При підписанні цієї угоди боржник визнав свою заборгованість у сумі 225 355 355 грн, що мала бути виплачена згідно з узгодженим графіком у натуральній формі впродовж п'яти років. В угоді містився детальний опис сум, які становлять загальну суму заборгованості. Вона складалася з таких сум:

(а) грошова заборгованість у розмірі 29 441 292 грн. відповідно до рішення Вищого арбітражного суду України (далі – ВАСУ) від 5 квітня 1995 року, що обчислювалась на основі цін на нафтопродукти станом на 1 квітня 1995 року;

(б) 26 370 434 грн. - вартість непоставлених нафтопродуктів, а саме: 13 670 тонн бензину А-80, 37 135 тонн дизельного пального та 26 997 тонн мазуту, що належали підприємству-заявнику згідно з рішенням ВАСУ від 18 листопада 1994 року, за підрахунками на основі цін станом на дату укладення угоди (20 квітня 1997 року);

(с) виплати у розмірі 219 909 грн. у зв'язку з фінансовими санкціями і судовими та іншими витратами, які завод «ЛиНОС» мав сплатити підприємству-заявнику згідно з рішенням ВАСУ від 19 липня 1996 року; та

(д) відшкодування фінансових втрат на суму 169 323 720 грн. згідно з рішенням арбітражного суду Полтавської області від 3 березня 1997 року.

12. Щодо вищезазначеної заборгованості за пунктом (а) в угоді також зазначалося, що вона має бути сплачена в натуральній формі в розмірі, обчисленому на основі цін на нафтопродукти станом на дату укладення угоди (20 серпня 1997 року), включаючи ПДВ (20%). Було вказано такі ціни: бензин А-80 – 486.61 грн. за тонну; дизельне пальне – 411,04 грн. за тонну та мазут – 165 грн. за тонну. Боржник міг поставити підприємству-заявнику піропропілен замість вищезазначених нафтопродуктів.

13. З вересня до грудня 1997 року завод «ЛиНОС» поставив підприємству-заявнику 3 999 тонн бензину А-80 та 1 976 тонн піропропілену. З січня до червня 1998 року він поставив деякі інші нафтопродукти вартістю 9 204 810 грн.

14. 2 липня 1998 року ВАСУ розглянув клопотання підприємства-заявника щодо визначення остаточної суми невиконаної

заборгованості боржника. Він зазначив, що підприємство-заявник спочатку оцінювало заборгованість у 660 000 000 грн., але після проведення переговорів з боржником ця сума була зменшена до 225 355 355 грн. відповідно до угоди від 20 серпня 1997 року. Після часткового виконання цієї угоди з боку заводу «ЛиНОС» з вересня 1997 року до червня 1998 року, що суд вважав підтвердженням того, що завод «ЛиНОС» прийняв її умови, несплачена заборгованість становила 216 150 544 грн. ВАСУ також запропонував сторонам провадження погодити графік виплати заборгованості на основі цієї ухвали та угоди від 20 серпня 1997 року. Ухвала ВАСУ набрала законної сили.

15. У липні 2000 року частку держави у статутному фонді заводу «ЛиНОС» було продано підприємству «ТНК-Україна», новоствореному дочірньому підприємству російської холдингової компанії «Тюменская нефтяная компания» в Україні.

16. 27 червня 2001 року ВАСУ за клопотанням заводу «ЛиНОС» переглянув вищезазначену ухвалу у зв'язку з нововиявленими обставинами та зменшив остаточну суму несплаченої заборгованості заводу «ЛиНОС» перед підприємством-заявником до 97 406 920 грн.

17. 29 жовтня 2001 року Донецький апеляційний господарський суд додатково зменшив суму боргу до 90 983 077 грн.

18. 24 грудня 2001 року Київський науково-дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України надав висновок судово-бухгалтерської експертизи щодо вимог підприємства-заявника до заводу «ЛиНОС». Експертиза проводилася у рамках окремого провадження за цивільним позовом, поданим фізичною особою-акціонером заводу «ЛиНОС» до підприємства-заявника, щодо якого подальша інформація відсутня. Також невідомо і те, чи використовувався цей висновок експертизи, а якщо і так, то де саме.

19. У висновку експертизи розглядалися такі питання:

«1. Яку кількість нафтопродуктів і на яку суму ВАТ «ЛиНОС» повинен був передати [підприємству-заявнику] за угодою від 20.08.1997 року?

2. Чи змінилися ціни на нафтопродукти, які ВАТ «ЛиНОС» зобов'язаний передати [підприємству-заявнику], з часу виникнення боргу до цього часу?

3. Як зміна цін на нафтопродукти вплинула на розмір боргу ВАТ «ЛиНОС» перед [підприємством-заявником]?

4. Яка вартість вказаних нафтопродуктів станом на час подання позовної заяви [червень 2001 року]?

5. За рахунок якої складової – основного боргу чи пені відбулося збільшення вимог [підприємства-заявника]?»

20. У відповідь на перше запитання експерт стверджував, що завод «ЛиНОС» мав передати підприємству-заявнику нафтопродукти вартістю 225 355 355 грн. на основі таких цін: бензин А-80 – 486,61

грн. за тонну; дизельне пальне – 411,04 грн. за тонну; мазут –165 грн. за тонну.

21. Щодо другого запитання, то було зроблено висновок, що ціни на нафтопродукти підвищилися.

22. У відповідь на третє запитання експерт зазначив, що від заводу «ЛиНОС» вимагалось сплатити заборгованість підприємству-заявнику в натуральній формі (нафтопродуктами). Відповідно підвищення цін на нафтопродукти призвело до збільшення суми основного боргу. Отже, ціна попередньо встановленого обсягу нафтопродуктів на день надання висновку становила 574 012 812 грн.

23. У відповідь на четверте запитання експерт зазначив такі ціни:

- бензин А-80 –між 1 037 та 1 238 грн. за тонну;
- дизельне пальне –1 106 грн. за тонну; та
- мазут –500 грн. за тонну.

24. Насамкінець, щодо п'ятого запитання було зроблено висновок, що з огляду на зобов'язання заводу «ЛиНОС» сплатити заборгованість у натуральній формі та з урахуванням цін на нафтопродукти сума основного боргу збільшилась.

25. 21 листопада 2003 року між комітетом кредиторів, з одного боку, та заводом «ЛиНОС» як боржником, з іншого боку, було підписано мирову угоду, за якою вимоги кредиторів мали бути врегульовані шляхом обміну їх на майно боржника. Підприємство-заявник мало отримати 90 983 077 акцій (при вартості однієї акції 1 грн.), якими володів завод «ЛиНОС» в акціонерному капіталі ЗАТ «Лисичанська нафтова інвестиційна компанія» (далі – «ЛиНІК»), заснованому незадовго до цього, та головним акціонером якого була «ТНК-Україна».

26. Підприємство-заявник безуспішно намагалось оскаржувати в національних судах зазначену угоду як дискримінаційну та несправедливу.

В. Аудит та інші висновки, замовлені підприємством-заявником після ухвалення основного рішення

27. Після ухвалення Судом 6 жовтня 2011 року основного рішення підприємство-заявник замовило низку експертиз з огляду на свої вимоги щодо справедливої сатисфакції. На відміну від нього Уряд не проводив жодних експертиз.

1. Відомості «УкрПетрол-Консалтинг» та «Держзовнішінформ» щодо цін на нафтопродукти

28. 5 квітня 2012 року ТОВ «УкрПетрол-Консалтинг» («UPESCO»), українська компанія, що спеціалізується у сфері нафтового та газового консалтингу, надало відповідь на запит підприємства-заявника, в якій

зазначалося, що «середні розцінки на нафтопродукти у секторі великооптової торгівлі» становили:

- станом на 7 березня 2012 року: бензин А-76/80 – 12 498 грн. за тонну; дизельне паливо (L-3-0.2-62) – 10 675 грн. за тонну та мазут М-100 – 6 100 грн. за тонну (казахстанського походження) або 6 300 грн. за тонну (українського походження);
- станом на 12 березня 2012 року: бензин А-76/80 – 12 479 грн. за тонну; дизельне паливо (L-3-0.2-62) – 10 700 грн. за тонну та мазут М-100 – 6 150 грн. за тонну (казахстанського походження) або 6 300 (українського походження).

29. 11 квітня 2012 року ДП «Держзовнішінформ» (далі – «ДЗІ»), інформаційно-аналітичний та експертний центр при Міністерстві зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України, у відповідь на запит підприємства-заявника надало такі ціни на нафтопродукти:

- станом на 7 березня 2012 року: бензин А-80 – між 12 400 та 12 600 грн. за тонну; дизельне паливо – між 10 380 та 10 900 грн. за тонну та мазут М-100 – між 5 800 та 6 500 грн. за тонну;
- станом на 12 березня 2012 року: А-80 бензин – між 12 400 та 12 600 грн. за тонну; дизельне паливо – між 10 380 та 10 950 грн. за тонну; та мазут М-100 – між 5 800 та 6 500 грн. за тонну.

2. Висновок ТОВ «Спецоцінка–Україна» щодо інвестиційної привабливості та ймовірної ринкової вартості акцій «ЛіНІК», що знаходяться у володінні підприємства-заявника

30. 27 квітня 2012 року «Об'єднане підприємство з оцінки та експертизи спеціальних об'єктів та інвестицій», ТОВ «Спецоцінка–Україна», у відповідь на запит підприємства-заявника склало висновок стосовно 90 983 077 акцій «ЛіНІК», якими володіло підприємство-заявник та які дорівнювали 4.78% акціонерного капіталу «ЛіНІК» при номінальній вартості 1 грн. за акцію.

31. Заявленою метою «експертизи» було визначення «ступеня інвестиційної привабливості та можливої ринкової вартості» акцій. У висновку, зокрема, містилися такі зауваження та висновки:

«Результати експертизи планується використати у процесі прийняття рішень керівництвом».

Результати експертизи не можуть бути використані в інших цілях, окрім тих, які попередньо узгоджені з Клієнтом.

Формат цієї роботи включає у себе тільки надання консультаційних послуг та, як погоджено з Клієнтом, вона не включає визначення вартості. [...]

Розглядається базова ринкова вартість [акцій], яка дозволить Клієнту робити висновки у процесі прийняття рішень.

Ринкова основа визначає використання [акцій] відповідно до принципу найкращого та найбільш ефективного використання.

Ринкова вартість визначається як розрахована сума, за якою на дату оцінки при операції між незалежними сторонами після належних торгів має обмінюватися актив між зацікавленими покупцем та продавцем за умови, що кожна зі сторін діяла, маючи усю необхідну інформацію, розумно та без примусу. ...

Експертиза проводилася з 25 до 27 квітня 2012 року. ...

Як зазначалося вище, формат роботи не включає оцінку вартості. Оцінка базової ринкової вартості [зазначених акцій] ускладнювалася браком адекватних вихідних даних та не може вважатися можливою (отриманий результат може містити значні похибки). ...

Як погоджено з Клієнтом, роботу проведено за обмежений проміжок часу, та вона ґрунтувалась на обмежених даних..., огляду [акцій] не проводилося, а тому межі експертизи були обмежені.

Характер обмежень, джерела та адекватні дані, їхній ймовірний вплив на результати були узгоджені з Клієнтом.»

32. Що стосується інвестиційної привабливості, то «Спецоцінкою – Україна» було зазначено що «ЛиНІК», будучи нафтопереробним заводом, безперервно зазнавав економічних втрат, як і усі інші підприємства нафтопереробної промисловості в Україні. Очікувалося, що ця ситуація не зміниться у найближчому майбутньому, та нафтопереробка для ринків України і Росії залишатиметься неприбутковою. Було зроблено загальний висновок, що інвестування у нафтопереробні заводи за існуючого інвестиційного клімату в принципі не є доцільним. Внаслідок цього для потенційних інвесторів не існувало стимулу придбавати акції «ЛиНІК».

3. Висновок «Тетра-аудит» щодо витрат, пов'язаних з банківськими позиками, взятими підприємствами групи «Агрокомплекс»

33. 14 травня 2012 року аудиторська фірма ТОВ «Компанія «Тетра-аудит», зареєстрована Аудиторською палатою України 30 жовтня 2003 року, за запитом підприємства-заявника оприлюднила незалежний аудиторський висновок. Метою висновку було визначення «суми витрат, зазначених в якості прямих видатків при мобілізації кредитного капіталу, включаючи відсотки на кредитні кошти та комісію за позиковими угодами підприємств групи «Агрокомплекс» у період з 2 липня 1998 року до 1 травня 2012 року».

34. У висновку зазначалось, що група «Агрокомплекс» була зобов'язана мобілізувати кредитні кошти, зокрема, у зв'язку з нездатністю підприємства-заявника стягнути на свою користь заборговані йому кошти відповідно до ухвали від 2 липня 1998 року.

35. Компанія «Тетра-аудит» перерахувала усі позики, отримані підприємствами групи «Агрокомплекс» протягом вищезазначеного періоду. Згідно з її підрахунками витрати, безпосередньо зазанані

внаслідок мобілізації кредитних коштів, становили на дату висновку 44 213 247 євро.

4. Висновок компанії ««SORGEM» Evaluation» щодо матеріальної шкоди, завданої підприємству-заявнику у зв'язку з порушеннями, встановленими Судом в основному рішенні

36. Для оцінки матеріальної шкоди, що виникла внаслідок порушень гарантованих Конвенцією прав, встановлених Судом в основному рішенні, підприємство-заявник запросило компанію ««SORGEM» Evaluation» (далі – ««SORGEM»»), дочірню компанію «SA Sorgem Holding» (Париж), що спеціалізується на оцінці фінансових втрат.

37. 5 червня 2012 року «SORGEM» закінчила свій висновок. У висновку йшлося про те, що відшкодування підприємству-заявнику матеріальної шкоди має складатися, по-перше, з повернення заборгованості згідно з ухвалою суду від 2 липня 1998 року, а по-друге, з відшкодування за затримку повернення зазначеної заборгованості.

38. Щодо зазначеної заборгованості «SORGEM» вказувала, що ухвала від 2 липня 1998 року недвозначно посилалася на угоду між підприємством-заявником та заводом «ЛиНОС» від 20 серпня 1997 року, згідно з яким грошовий еквівалент суми заборгованості повинен був ґрунтуватися на цінах на нафтопродукти станом на серпень 1997 року. Угодою також передбачалося, що заборгованість буде сплачена підприємству-заявнику в натуральній формі.

39. З огляду на це «SORGEM» зазначила, що першим варіантом для Уряду держави-відповідача може стати здійснення відшкодування підприємству-заявнику в натуральній формі (нафтопродуктами) згідно з ухвалою від 2 липня 1998 року. На думку експертів це не було неможливим, беручи до уваги численні нафтопереробні заводи, що знаходяться у власності держави.

40. У разі обрання такого варіанту було запропоновано нижченаведену формулу, де V – обсяг нафтопродуктів, цифри – ціни на нафтопродукти, визначені в угоді від 20 серпня 1997 року, та результат – остаточно заборгованість згідно з ухвалою від 2 липня 1998 року:

$$V \times 486.61 + V \times 411.04 + V \times 165.00 = 216\,150\,544$$

41. За цією формулою підприємство-заявник повинно було отримати 610 221,27 тонн нафтопродуктів.

42. Кількість бензину А-80, дизельного пального та мазуту мали бути однаковими або в таких пропорціях: 14.7% - бензин А-80 (89 702.53 тонни), 32,5% - паливо (198 321.91 тонн), та 52.8% - нафтові

залишки (322 196.83 тонн, з урахуванням втрат, неминучих у процесі нафтопереробки).

43. У висновку «SORGEM» також розглядався інший варіант – погашення боргу перед підприємством-заявником грошовими коштами, якщо погашення у натуральній формі виявиться надто складним.

44. Виходячи з поточних цін на нафтопродукти згідно з відомостями «UPECO» та ДЗІ (див. пункти 28 та 29 вище), «SORGEM» запропонувала такі можливі суми:

- (а) якщо використовувати відомості «UPECO»: від 5 271 280 000 або 5 996 240 000 грн. – залежно від того, чи розподіляти нафтопродукт трьома рівними частками або за зазначеними відсотками; та
- (б) якщо використовувати відомості ДЗІ: від 5 217 900 000 або 5 962 880 000 грн. – залежно від комбінації зазначених нафтопродуктів.

Насамкінець «SORGEM» підрахувала на основі вищезазначених сум середню величину, яка становила 5 612 070 000 грн. При конвертації в євро за курсом обміну станом на 30 травня 2012 року ця сума відповідала 560 700 000 євро.

45. «SORGEM» також здійснила розрахунок матеріальної шкоди, якої зазнало підприємство-заявник у зв'язку з тривалою неможливістю для нього користуватися своїм майном.

46. «SORGEM» зазначила, що заборгованість перед підприємством-заявником згідно з остаточним судовим рішенням, яку можна вважати власністю підприємства-заявника, на 2 липня 1998 року становила 216 150 544 грн. Відповідно до обмінного курсу, оприлюдненого Національним банком України, зазначена сума дорівнювала 96 081 000 Європейських грошових одиниць (ЕКЮ). Із заміною ЕКЮ на євро 1 січня 1999 року за курсом один до одного ця сума стала дорівнювати 96 081 000 євро.

47. На думку експертів строк, протягом якого порушувалося право підприємства-заявника на мирне володіння своїм майном, розпочався 2 липня 1998 року. Хоча технічно було неможливо встановити граничну позичкову ставку Європейського центрального банку (ЄЦБ) до запровадження євро 1 січня 1999 року, «SORGEM» запропонувала, що розрахунок має ґрунтуватися на припущенні, що станом на 1 січня 1999 року гранична позичкова ставка застосовується ретроспективно до періоду з 2 липня 1998 року з урахуванням курсу ЕКЮ до євро один до одного.

48. У висновку «SORGEM» надавалася таблиця, в якій наводилися граничні позичкові ставки ЄЦБ з 1 січня 1999 року до грудня 2011 року. На основі наведених в ній ставок із додаванням 3% компанія

оцінила шкоду, завдану внаслідок упущеної вигоди за період з 2 липня 1998 року до 8 червня 2012 року, у сумі 88 094 431 євро.

49. «SORGEM» також підрахувала суму шкоди за вищезазначений період на основі облікової ставки Національного банку України. Загальна сума становила 504 677 469 грн. Зазначена сума при конвертації її в євро за офіційним обмінним курсом Національного банку України становила 50 422 326 євро.

50. «SORGEM» оцінила суму компенсації, що мала бути стягнута на користь підприємства-заявника за упущену вигоду, на суму 216 150 544 грн. як середню величину між сумами у 50 422 326 та 88 094 431 євро, що становила 69 000 000 євро.

51. У підсумку відшкодування матеріальної шкоди, яке мало бути сплачене підприємству-заявнику згідно з розрахунками «SORGEM», було таким:

- 610 221.27 тонн нафтопродуктів або, в якості альтернативи, 560 700 000 євро; та
- 69 000 000 євро відшкодування шкоди, завданої упущеною вигодою.

ПРАВО

52. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію.»

А. Шкода

1. Доводи сторін

(а) Підприємство-заявник

53. Підприємство-заявник зазначало, що по суті воно було незаконно позбавлене нафтопродуктів, які йому належали. Відповідно, воно вважало, що Уряд держави-відповідача повинен компенсувати йому за таке позбавлення або надавши йому цих продуктів у натуральній формі за цінами 1997 року, або сплати за них за їхньою теперішньою вартістю, а також відшкодувати шкоду, завдану упущеною вигодою. Більш детально, підприємство-заявник вимагало: по-перше, 610 221.27 тонн нафтопродуктів (у різних можливих співвідношеннях – див. пункти 40-42 вище) або їхню вартість, оцінювану в 561 000 000 євро; та, по-друге, 50 422 326 або 88 094 431

євро (залежно від використаного методу розрахунку) відшкодування шкоди, завданої упущеною вигодою. Воно ґрунтувало свої вимоги на висновку «SORGEM» (див. пункти 48-49 вище). На додаток підприємство-заявник вимагало 250 000 євро відшкодування моральної шкоди.

54. Підприємство-заявник вважало, що відновлення попереднього юридичного стану, тобто виплата йому у натуральній формі (нафтопродуктами), є, в принципі, можливим. Воно зазначило, зокрема, що держава володіє в Україні низкою нафтопереробних заводів. Крім того, нафтопродукти, зазначені в ухвалі від 2 липня 1998 року та у попередній угоді від 20 серпня 1997 року, все ще існують.

55. Проте, якщо це видаватиметься неможливим, грошовий еквівалент цих продуктів, який підлягатиме сплаті підприємству-заявнику, становитиме 561 000 000 євро.

56. Підприємство-заявник наголошувало на тому, що розрахунок цієї суми компанією «SORGEM» узгоджувався з висновком судово-бухгалтерської експертизи Київського науково-дослідного інституту від 24 грудня 2001 року (див. пункти 18-24 вище). Зазначений висновок було складено урядовою установою та його правильність не піддавалась сумніву. Навіть якщо експертиза проводилась в рамках іншого провадження, вона, тим не менш, надавала оцінку шкоди, завданої підприємству-заявнику. Крім того, висновок експертизи ґрунтувався на методах розрахунку, надійність яких також сумніву не піддавалась. Отже, буде абсолютно логічним застосувати такий самий метод розрахунку до матеріальної шкоди, завданої підприємству-заявнику, що й було належним чином зроблено компанією «SORGEM».

57. Підприємство-заявник зазначило, що запитання, поставлені експерту Міністерства юстиції України, знаходилися в межах його компетенції та безумовно не стосувалися жодних юридичних питань. Відповідно, підприємство-заявник вважало, що відсутність посилання у висновку від 24 грудня 2001 року посилання на ухвалу від 2 липня 1998 року не має значення.

58. Підприємство-заявник також зазначило, що той факт, що деякі з акцій «ЛиНІК» були передані йому, не може вважатися підставою для зменшення суми матеріальної шкоди. Підприємство-заявник наполягало на тому, що ці акції мали нульову вартість та що вони були нав'язані йому в результаті численних порушень його прав, констатованих Судом в основному рішенні. Підприємство-заявник також наголошувало на тому, що на час передання зазначених акцій підприємству-заявнику їхня вартість не була належним чином оцінена. Крім того, з посиланням на висновок «Спецоцінки-Україна» воно зазначало, що до 2012 року акції повністю знецінилися (див. пункти 30-32 вище).

59. Підприємство-заявник також зазначило, що за умови повної сплати відшкодування матеріальної шкоди в якості акту доброї волі воно готове передати у володіння держави на неоподатковуваній основі та безоплатно акції «ЛиНІК», якими воно володіє, в їхньому поточному юридичному статусі та стані.

60. При розрахунку компенсації за упущену вигоду (див. пункти 45-50 вище) підприємство-заявник також ґрунтувалося на висновку «SORGEM».

61. Підприємство-заявник також зазначило, що на національному рівні не існувало ефективних юридичних механізмів, за допомогою яких воно могло вимагати компенсацію за порушення його конвенційних прав. Підприємство-заявник у зв'язку з цим посилалося на Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», згідно з яким виконання таких рішень не може залежати від будь-якого рішення національних судів і не вимагає їхнього схвалення та згоди.

62. На обґрунтування своєї вимоги щодо відшкодування моральної шкоди на суму 250 000 євро підприємство-заявник наголошувало на тому, що воно завжди діяло добросовісно та з розумінням ставилося до труднощів, яких зазнавав завод «ЛиНОС» у постачанні нафтопродуктів за договором. Проте замість сплати заборгованості сума була незаконним чином зменшена, а підприємству-заявнику була нав'язана не вигідна мирова угода.

63. Підприємство-заявник стверджувало, що воно залишалося у стані невизначеності щодо того, коли йому буде повернуто його майно та, отже, не могло планувати або розвивати свою господарську діяльність. Крім того, несправедливі дії державних органів мали негативний вплив на його репутацію.

64. Насамкінець підприємство-заявник зазначило, що його керівництво знаходилося у стані тривоги та змушене було витратити значні час та ресурси на тривалі судові провадження та пов'язані з цим формальності.

(b) Уряд

65. Уряд вважав, що вимоги підприємства-заявника за цим пунктом повинні бути відхилені у повному обсязі.

66. Уряд зазначив, що підприємство-заявник могло заявити новий позов на національному рівні на підставі рішення Суду по суті справи. На думку Уряду, той факт, що завод «ЛиНОС» більше не існував, не мав особливого значення, оскільки у відповідному провадженні на національному рівні його місце могли зайняти його юридичні правонаступники.

67. Щодо вимоги підприємства-заявника про надання 610 221,27 тонн нафтопродуктів Уряд зазначив, що основне рішення стосувалось

скасування остаточного судового рішення від 2 липня 1998 року та зменшення суми заборгованості перед підприємством-заявником з 216 150 544 до 90 983 077 грн. Уряд наголошував на тому, що в рішенні Суду не розглядалося жодного питання щодо погашення заборгованості, а тому їх не можна піднімати зараз. Отже, Уряд вважав, що підприємство-заявник не має підстав вимагати відшкодування матеріальної шкоди в натуральній формі.

68. Щодо розрахунків грошового еквівалента матеріальної шкоди, наданих підприємством-заявником, Уряд вважав, що застосування декількох методів розрахунків, які призвели в результаті до різних сум, має розглядатися як «маніпулювання сумами».

69. Уряд зазначив, зокрема, що висновок судово-бухгалтерської експертизи від 24 грудня 2001 року, на якому ґрунтувалося підприємство-заявник при розрахунку матеріальної шкоди, не має жодного стосунку до цієї справи, оскільки, по-перше, його було складено в рамках не пов'язаного з цим провадження та, по-друге, поставлені експерту запитання не стосувались ухвали від 2 липня 1998 року.

70. Уряд також зазначив, що заборгованість заводу «ЛиНОС» перед підприємством-заявником відповідно до ухвали Донецького апеляційного господарського суду від 29 жовтня 2001 року була сплачена в повному обсязі акціями «ЛиНІК». Уряд зазначив, що питання вартості цих акцій не розглядалося в основному рішенні Суду. Крім того, висновок експертизи «Спецоцінки-Україна», замовленої підприємством-заявником, не визначав вартості акцій, а скоріш оцінював їхню «ринкову привабливість» станом на 2012 рік – тобто на момент, коли строк володіння ними підприємством-заявником становив близько восьми років.

71. Уряд стверджував, що навіть якщо прийняти остаточну суму заборгованості перед підприємством-заявником відповідно до ухвали ВАСУ від 2 липня 1998 року, як наполягає підприємство-заявник, все-одно, воно не має підстав вимагати будь-яке відшкодування матеріальної шкоди, більше за різницю між вищезазначеною сумою у 216 150 544 грн. та вартістю акцій «ЛиНІК», які воно згодом отримало на суму в 90 983 077 грн. Іншими словами, на думку Уряду, максимальна сума відшкодування матеріальної шкоди, яку могло вимагати підприємство-заявник на підставі ухвали ВАСУ від 2 липня 1998 року, становила 125 167 468 грн.

72. Уряд також звернув увагу Суду на контекст прийняття зазначеної ухвали. Він зазначив, що ця ухвала просто встановлювала суму заборгованості перед кредитором в рамках провадження про банкрутство. З огляду на характер вищезазначеного провадження не було гарантій того, що після завершення провадження про банкрутство підприємство-заявник зможе у повному обсязі повернути цю

заборгованість. Крім того, зазначена заборгованість не повинна була бути негайно сплачена підприємству-заявнику, а тільки після завершення процедури банкрутства (у 2003 році).

73. Насамкінець, що стосується вимоги щодо справедливої сатисфакції у зв'язку із завданням моральної шкоди, Уряд вважав, що підприємство-заявник не надало жодних доказів на її підтвердження.

2. Оцінка Суду

74. Суд знову нагадує, що рішення, в якому він встановлює порушення, покладає на державу-відповідача правове зобов'язання припинити порушення та відшкодувати збитки в такий спосіб, щоб відновити, наскільки це можливо, стан, який існував до порушення (див., наприклад, рішення щодо справедливої сатисфакції у справі «Брумареску проти Румунії» (*Brumărescu v. Romania*), [ВП], заява № 28342/95, п. 19 та у справі «Ятрідіс проти Греції» (*Iatridis v. Greece*), заява № 31107/96, п. 32).

75. Договірні держави, які є сторонами у справі, є вільними у виборі заходів, яких вони будуть вживати для виконання рішення, в якому Суд встановив порушення. Ця свобода дій стосовно способу виконання рішення відображає свободу вибору, пов'язану з першочерговим зобов'язанням договірних держав в рамках Конвенції щодо забезпечення гарантованих прав і свобод (стаття 1). Якщо характер порушення допускає *restitutio in integrum*, завданням держави-відповідача є її забезпечення. З іншої сторони, якщо національне право не дозволяє або передбачає лише часткове відшкодування внаслідок порушення, тоді стаття 41 Конвенції дає Суду можливість присудити потерпілій стороні таке відшкодування, яке він вважатиме за належне (див. згадане вище рішення щодо справедливої сатисфакції у справі «Брумареску проти Румунії» (*Brumărescu v. Romania*), п. 20).

76. Характер і розмір справедливої сатисфакції, яка призначатиметься Судом відповідно до статті 41 Конвенції, прямо залежить від характеру порушення (див. рішення від 20 вересня 2011 року у справі «“Shesti Mai Engineering OOD” та інші проти Болгарії» (*Shesti Mai Engineering OOD and Others v. Bulgaria*), заява № 17854/04, пункт 101, з подальшими посиланнями). Більше того, практика Суду передбачає, що має бути чіткий причинно-наслідковий зв'язок між збитками, заявленими заявником, та порушенням Конвенції (див., серед іншого, рішення від 24 червня 2003 року у справі «Стретч проти Сполученого Королівства» (*Stretch v. the United Kingdom*), заява № 44277/98, пункт 47).

77. Таким чином, для присудження відшкодування матеріальної шкоди, заявник повинен довести, що існує причинний зв'язок між порушенням та будь-якими стверджуваними фінансовими втратами

(див., наприклад, рішення щодо справедливої сатисфакції у справі «*“Družstevní záložna Pria”* проти Чеської Республіки» (*Družstevní záložna Pria and Others v. the Czech Republic*), заява № 72034/01, пункт 9 від 21 січня 2010 року).

78. Однак іноді точному розрахунку суми, необхідної для повного відшкодування матеріальної шкоди, яку поніс заявник, може заважати невизначений характер збитків, що впливають з порушення (див. рішення щодо справедливої сатисфакції у справі «Сміт та Грейді проти Сполученого Королівства» (*Smith and Grady v. the United Kingdom*), заяви №№ 33985/96, 33986/96, п. 18 та рішення від 20 січня 2011 року щодо справедливої сатисфакції у справі «*Basarba OOD*» проти Болгарії (*Basarba OOD v. Bulgaria*), заява № 77660/01, п. 20).

79. Що стосується грошового відшкодування моральної шкоди, то Суд може присудити її комерційному підприємству, здійснюючи оцінку на засадах справедливості, оскільки її точний розрахунок в принципі неможливий.

80. Якщо один або кілька видів збитків неможливо точно вирахувати або різницю між матеріальною та моральною шкодою важко встановити, Суд може вирішити зробити загальну оцінку (див. рішення у справі «*Comingersoll S.A.*» проти Португалії» (*Comingersoll S.A. v. Portugal*), заява № 35382/97, п. 29).

81. Для визначення справедливої сатисфакції Суд враховує особливості кожної справи, які можуть вимагати присудження суми, меншої від фактичного розміру шкоди або понесених витрат, або навіть взагалі не вимагати такого присудження (див. рішення від 20 травня 2010 року щодо справедливої сатисфакції у справі «Україна-Тюмень» проти України» (*Ukraine-Tyumen v. Ukraine*), заява № 22603/02, п. 22). Слід також зазначити, що Суд має певну свободу у здійсненні повноважень, передбачених статтею 41 Конвенції, що в її тексті підтверджується прикметником «обґрунтований» та словами «якщо необхідно» (див. рішення від 6 листопада 1980 року у справі «*Гуццарді проти Італії*» (*Guzzardi v. Italy*), п. 114).

82. Повертаючись до цієї справи, Суд зазначає, що він встановив порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до неї, головним чином у зв'язку з: по-перше, зменшенням, в порушення принципу юридичної визначеності, остаточної заборгованості державного заводу «ЛиНОС» перед підприємством-заявником; та, по-друге, прямим втручанням вищих державних органів в процедуру банкрутства за участю підприємства-заявника в якості кредитора та прямим впливом на її майнові інтереси. Суд також встановив порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у зв'язку з тривалістю вищезгаданих проваджень.

83. При визначенні розміру матеріальної шкоди, яка впливає з порушень пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу, у

зв'язку зі скасуванням остаточного судового рішення, винесеного на користь підприємства-заявника всупереч принципу *res judicata*, традиційним підходом Суду було присудження підприємству-заявнику суми, яку би воно отримало, якби рішення не було скасовано, з вирахуванням подальших національних виплат, якщо такі мали місце (див., наприклад, рішення від 15 березня 2007 року у справі «*Станіслав Волков проти Російської Федерації*» (*Stanislav Volkov v. Russia*), заява № 8564/02, п. 40; рішення від 9 червня 2011 року у справі «*Желтяков проти України*» (*Zheltyakov v. Ukraine*), заява № 4994/04, п. 73; та рішення від 10 травня 2012 року у справі «*Безрукови проти Російської Федерації*» (*Bezrukova v. Russia*), заява № 34616/02, п. 53).

84. Враховуючи вищезазначене, Суд вважає, що в цій справі підприємство-заявник повинно мати право повернути гроші, які йому були присуджені постановою Вищого арбітражного суду України від 2 липня 1998 року, з вирахуванням вартості акцій «ЛіНІК», переданих йому в рахунок погашення боргу в 2003 році (див. для порівняння рішення від 12 лютого 2008 року щодо справедливої сатисфакції у справі «*“Oferta Plus SRL” проти Молдови*» (*Oferta Plus SRL v. Moldova*), заява № 14385/04, п. 71).

85. Суд зазначає, що сторони не погоджуються ні з характером та розміром коштів, присуджених вищевказаною судовою ухвалою, ні з вартістю відповідних акцій «ЛіНІК». За твердженнями підприємства-заявника, ухвала Вищого арбітражного суду України ґрунтувалась на попередній угоді від 20 серпня 1997 року і, таким чином, хоча вона визначила остаточний розмір непогашеної заборгованості перед підприємством-заявником в сумі 216 150 544 грн., ця сума включала в себе певну кількість нафтопродуктів за ціною 1997 року. Враховуючи постійне зростання цін на нафтопродукти, підприємство-заявник вважає, що розмір заборгованості, визначеної судом, відповідно виріс. На обґрунтування цієї позиції підприємство-заявник посилялось, зокрема, на висновок судово-бухгалтерської експертизи Міністерства юстиції від 24 грудня 2001 року та висновок компанії «SORGEM» від 5 червня 2012 року (див. вище пункти 18-24 та 36-51). Проте Уряд наполягав, що сума, про яку йде мова, була точно встановлена в грошовому еквіваленті.

86. Суд вважає, що вказані експертні висновки не можуть бути прийняті в якості всебічної, переконливої та достатньої підстави для визначення точної суми збитків у цій справі, зокрема, у зв'язку з недостатністю відомостей, на яких вони ґрунтувались (див. для порівняння рішення від 26 червня 2012 року у справі «*Дечева та інші проти Болгарії*» (*Decheva and Others v. Bulgaria*), заява № 43071/06, пункт 69). А саме, оцінка висновку Міністерства юстиції обмежувалась угодою між підприємством-заявником та заводом «ЛіНОС» від 20 серпня 1997 року. Як випливає з його змісту, цей висновок не брав до

уваги ані подальше часткове виконання цієї угоди, ані висновки ухвали Вищого арбітражного суду України від 2 липня 1998 року. Що стосується висновку компанії «SORGEM», то він повністю проігнорував передачу акцій «ЛиНІК» у володіння підприємства-заявника.

87. На думку Суду, ухвала від 2 липня 1998 року була однозначною у визначенні остаточної заборгованості перед підприємством-заявником в сумі 216 150 544 грн. Практичні способи її погашення залишилися поза оцінкою суду, який у зв'язку з цим послався на угоду від 20 серпня 1997 року. Відповідно, Суд вважає необґрунтованим просто відображати заборгованість за цією ухвалою у вигляді певних видів та кількостей нафтопродуктів.

88. Крім того, Суд не може прийняти тлумачення підприємства-заявника висновку ТОВ «Спецоцінка-Україна» щодо встановлення «нульової» вартості відповідних акцій «ЛиНІК». Експерти чітко вказали на те, що це завдання є неможливим і що їхні висновки стосуються тільки інвестиційної привабливості акцій на момент складання висновку (див. вище пункт 31).

89. Таким чином, єдиним орієнтиром для встановлення вартості акцій є їхня заявлена номінальна вартість станом на листопад 2003 року - 1 грн. за акцію (див. вище пункт 25). Вбачається неможливим перевірити достовірність цієї оцінки. Суд також зазначає, що не було проведено жодних подальших оцінок, про які йому було б відомо. У той же час Суд не може вважати встановленим те, що, як стверджує підприємство-заявник, акції «ЛиНІК» були і залишаються нічого не вартими».

90. Суд також вважає за потрібне наголосити, що скасування остаточного судового рішення від 2 липня 1998 року, постановленого на користь підприємства-заявника, було не єдиним порушенням, яке Суд встановив в основному рішенні. Були й інші аспекти, такі як відсутність безсторонності та незалежності національних судів, що мало негативний вплив на майнові інтереси підприємства-заявника, які неможливо визначити у кількісному виразі.

91. Суд визнає, що тривала неможливість для підприємства-заявника користуватись грошима, на які воно мало право, мала негативні наслідки для його підприємницької діяльності. Проте, Суд вважає в рівній мірі неможливим точно вирахувати збитки від упущеної вигоди, особливо враховуючи, що ця справа стосується комерційної діяльності підприємства, що передбачає ризики та певний ступінь невизначеності щодо використання та прибутковості майна, про яке йдеться (див. вищезгадане рішення у справі «“Basarba OOD” проти Болгарії» (*Basarba OOD v. Bulgaria*), пункт 26).

92. Суд також вважає, що порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до Конвенції, які були констатовані у цій

справі, створили для підприємства-заявника ситуацію тривалої невизначеності у здійсненні ним підприємницької діяльності (див. рішення щодо справедливої сатисфакції у справах «*“Rock Ruby Hotels Ltd” проти Туреччини*» (*Rock Ruby Hotels Ltd v. Turkey*), заява № 46159/99, пункт 36, від 26 жовтня 2010 року, та «*“Centro Europa 7 S.R.L.” та Ді Стефано проти Італії*» (*Centro Europa 7 S.R.L. and di Stefano v. Italy*) [ВП], № 38433/09, пункт 221, ECHR 2012).

93. Беручи до уваги вплив часу, велику кількість питань, які не підлягають точній оцінці, та неможливість точно визначити у кількісному виразі моральну та матеріальну шкоду, завдану підприємству-заявнику, Суд вважає, що він має здійснити оцінку на засадах справедливості та зробити загальну оцінку, взявши за відправну точку суму, присуджену ухвалою Вищого арбітражного суду України від 2 липня 1998 року (див. вище пункт 84).

94. З огляду на вищевказане, Суд вважає за належне присудити підприємству-заявнику в сукупності суму у розмірі 27 000 000 євро, що включає в себе всі види шкоди, плюс будь-який податок, що може нараховуватись на цю суму.

95. Суд вирішив дозволити виплату цієї суми частинами та, відповідно, встановив строк для виплат (пункт 3 правила 75 Регламенту Суду).

В. Судові та інші витрати

1. Доводи сторін

96. Підприємство-заявник вимагало 490 395,15 євро відшкодування витрат на юридичну допомогу, надану йому юристами з України та Франції. Ця сума включала таке:

- оплата наданої юридичної допомоги – 468 294,94 євро;
- витрати на відрядження – 16883,33 євро;
- інші пов'язані витрати (телефонні розмови, поштові послуги тощо) – 5 216,88 євро.

97. На обґрунтування цих вимог підприємство-заявник надало рахунки юридичних фірм, які представляли його інтереси в провадженні щодо банкрутства заводу «ЛіНОС» у 2000-2004 роках, на загальну суму 568 054,20 грн. (станом на грудень 2004 року – еквівалент 76 435 євро). Підприємство-заявник також надало рахунки підприємств «Cabinet Lucas-Delvolve», «Salkom» і «Trillat and Associés», які представляли його інтереси у провадженні в Суді з 2003 до 2012 року, на загальну суму 390 388,76 євро. Згідно з актом відпрацьованих годин, юристи підприємства-заявника витратили на справу понад 1 200 робочих годин.

98. Уряд вказав на те, що різниця між спочатку заявленою підприємством-заявником у 2010 році сумою судових та інших витрат (253878,95 євро – див. п. 176 основного рішення) та сумою, яку воно вимагало у 2012 році, становить 200 000 євро. На думку Уряду, підприємство-заявник не могло понести ці витрати лише у зв'язку з підготовкою вимог щодо справедливої сатисфакції.

99. Крім того, Уряд стверджував, що вимоги підприємства-заявника були надмірними та не підкріплювались належними документальними доказами.

2. Оцінка Суду

100. Суд нагадує, що для того, щоб компенсація судових та інших витрат була включена до присуджуваної за статтею 41 суми, необхідно встановити, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їхній розмір – обґрунтованим (див., наприклад, рішення у справі «Аміхалакіоайє проти Молдови» (*Amihalachioaie v. Moldova*), заява № 60115/00, п. 47, ECHR 2004-III).

101. У цій справі Суд вважає, що не всі заявлені витрати на юридичну допомогу були фактичними і неминучими, враховуючи, що робота, яку виконували іноземні та вітчизняні юристи, певним чином дублювалась, як це вбачається з відповідних актів відпрацьованих годин. Здійснюючи оцінку на засадах справедливості, Суд присуджує підприємству-заявнику 30000 євро відшкодування судових та інших витрат.

С. Пеня

102. Суд вважає за належне призначити пеню, виходячи з розміру граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Постановляє, що

(а) держава-відповідач має сплатити підприємству-заявнику двома частинами 27 000 000 (двадцять сім мільйонів) євро відшкодування матеріальної та моральної шкоди плюс будь-який податок, який може нараховуватись на цю суму; вона має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу. Зазначена сума має бути сплачена наступним чином:

- (i) 13 500 000 (тринадцять мільйонів п'ятсот тисяч) євро – протягом дванадцяти місяців,
- (ii) решта 13 500 000 (тринадцять мільйонів п'ятсот тисяч) євро – протягом 24 місяців з дня, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції;

(b) із закінченням зазначених строків і до остаточного розрахунку на ці суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

2. *Постановляє, що*

(a) упродовж трьох місяців з дня, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції держава-відповідач має сплатити підприємству-заявнику 30 000 (тридцять тисяч) євро компенсації судових та інших витрат плюс будь-який податок, який може нараховуватись на цю суму; вона має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на цю суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

3. *Відхиляє* решту вимог підприємства-заявника щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою і повідомлено письмово 25 липня 2013 року відповідно до пунктів 2 і 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія Вестердік
(*Claudia Westerdiek*)
Секретар

Марк Віллігер
(*Mark Villiger*)
Голова